

Lilia POGOLȘA

ABSTRACT

This article is a suggestion to sift an academic career, wich is connected to both - development of higher education and the role and composition of the academic elite of the Republic of Moldova. In this article we will try to present not only the scientific-teaching activity, but also the other aspect of the life and activity of a representative member of the academic elite - Nicolae Cernomaz, doctor in historical sciences, university lecturer, Minister of State, Minister of Foreign Affairs, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary - a well-known name in the system of the higher education in the Republic of Moldova, diplomat by trade and true vocation, our contemporary, dedicated to serving his country.

Keywords: *scientist, professor, manager, diplomat, professional.*

Un nume notoriu în sistemul învățământului universitar din Republica Moldova, diplomat de meserie și prin vocație, contemporanul nostru, care, o viață de om a servit cu dăruire Patria este Nicolae Cernomaz, doctor în științe istorice, conferențiar universitar, Ministru de Stat, Ministru al Afacerilor Externe, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar.

Nicolae Cernomaz mi-a fost primul mentor și conducător științific al tezei de licență (diplomă) la Facultatea de Istorie și Pedagogie a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă”. Mi-a fost coleg, șef de catedră și, precum au arătat timpul și experiența, a fost un om de omenie, un manager pe care puteai conta – o adevărată personalitate. Multe din cele obținute de mine, astăzi, au fost conceptualizate, la început de traseu profesional, cu ajutorul, iar uneori la insistența Domniei sale. Pe parcursul anilor, am fost încurajată, criticată, dar și apreciată.

La solicitarea colegilor Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, am fost onorată, dar mi-am asumat ca și obligație morală, să mă informez în detalii

și să prezint notele biografice despre această personalitate complexă: Istoricul, Profesorul, Managerul, Diplomatul – Nicolae Cernomaz.

Nicolae Cernomaz s-a născut la 14 decembrie 1949 în satul Țiganca, raionul Cantemir, în familia soților Maria și Spiridon Cernomaz. Absolvește școala de șapte clase din satul natal, după care își continuă studiile la școala medie din orașul Cahul.

Formarea profesională

Școala medie de cultură generală o absolvește în 1966, după care își continuă studiile la Universitatea de Stat din Chișinău, Facultatea de Istorie. În anii 1966-1971, în cadrul studiilor universitare i-a avut în calitate de profesori pe distinșii dascăli Anatolie Mirchindt și Vladimir Potlog.

În anul 1971 lui Nicolae Cernomaz i s-a atribuit calificativul de istoric, profesor de istorie și științe sociale. După absolvirea Universității urmează serviciul militar obligatoriu (1971-1973).

Din anul 1973 a activat în cadrul aparatului Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din RSS Moldovenească.

În perioada 1976-1979 urmează studiile la aspirantura Universității de Stat „M.V. Lomonosov” din Moscova. Conducător științific al tezei de doctor în științe istorice a fost Antonina Cuzmici, doctor în istorie, conferențiar universitar. Grație susținerii cu succes a tezei, dlui Nicolae Cernomaz i-a fost conferit titlul științific de candidat (doctor) în științe istorice.

După finalizarea studiilor de doctorat, din anul 1979, Nicolae Cernomaz începe activitatea științifico-didactică în cadrul Universității de Stat din Chișinău în calitate de lector universitar.

În perioada anilor 1982-1984 N. Cernomaz și-a desfășurat activitatea profesională în aparatul Consiliului de Miniștri al RSS Moldovenești, în calitate de referent superior în secția Știință și Cultură. Din anul 1984 revine la activitatea științifico-didactică, de această dată, în cadrul Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă”, unde, pe parcursul a 6 ani (1984-1990), a condus Catedra de teorie și metodică a muncii educative. Membrii Catedrei: Eudochia Șveț, Aurelia Silvestru (Pospai), Leonida Cosciug, Ludmila Rogalencova, Valentina Ursu, Lilia Bincova, Valentina Samoilenko, Jeni Nastas, s-au implicat activ în realizarea obiectivelor trasate: familiarizarea cu strategiile de lucru interactive în predare-învățare-evaluare; elaborarea programelor analitice în baza finalităților și a standardelor de formare; utilizarea eficientă a mijloacelor tehnice în procesul de instruire etc.

Facultatea de Istorie a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” are o filă deosebită, scrisă cu multă perseverență, tenacitate și respect despre Nicolae Cernomaz. În noua sa postură – cea de conferențiar universitar și manager – se încadrează plenar, cu dăruire de sine și devotament.

Nicolae Cernomaz împreună cu Antonina Lucinschi – prima șefă a Catedrei de teorie și metodică a muncii educative în cadrul unei manifestații științifice internaționale (1974). Foto din arhiva personală a dlui N. Cernomaz.

Potrivit dlui Nicolae Cernomaz, asigurarea calității în procesul de instruire este un obiectiv principal, iar cauzele care au dus la deplasarea accentului pe aceasta sunt:

- creșterea necesității de cadre înalt calificate, competente și flexibile la noile cerințe, în conformitate cu transformările social-economice;
- concurența între diferite tipuri de instituții de învățământ superior, care impune o reconceptualizare a proceselor de predare/învățare/evaluare și conștientizarea importanței și complexității acestora;
- trecerea de la învățământul informativ, reproductiv, la învățământul formativ, prin implementarea tehnologiilor moderne.

Profesionalismul, capacitatea de a lucra în echipă, voința de a-și asuma responsabilitatea și dragostea pentru studenți manifestată permanent, au fost răsplătite cu același respect și recunoștință.

Pe parcursul activității sale, Nicolae Cernomaz a cumulat activitatea didactică cu cea de investigație științifică. Funcția administrativă, activitatea didactică nu-l împiedică, ci, dimpotrivă, îl stimulează pe doctorul în istorie Nicolae Cernomaz să continue activitatea de cercetare. A atras, în activitatea științifică, studenții interesați, propunându-le teme actuale pentru teze de curs și de licență, la nivelul cerințelor timpului, fiind îndrumătorul și coordonatorul acestora. Sub conducerea Domniei sale, anual, 5-7 studenți participau la Conferința științifică a studenților, prezentând diferite aspecte ale subiectelor cercetate.

Experiența sa pedagogică, unele aspecte metodologice, Nicolae Cernomaz le-a diseminat în cadrul practicilor pedagogice a studenților, organizate în instituțiile de învățământ general. Iar activitățile extracurriculare erau permanent binevenite și salutate de studenții facultății.

Nicolae Cernomaz împreună cu dl Gh. Postică și studenții Facultății de Istorie în vacanță (Carpați, Satu Mare, România, 1990).

Foto din arhiva personală a dlui N. Cernomaz.

Domnia sa era permanent ocupat de dezvoltarea competențelor profesionale ale colegilor din cadrul catedrei. În acest context, periodic organiza lecții publice, care se transformau în adevărate colocvii pedagogice.

N. Cernomaz alături de Grigorii Cușnir – președintele clubului *Tovarăș*, Nicolae Dabija – scriitor, Mihail Rotaru – Decanul Facultății de Istorie și Pedagogie și studenții la o manifestare educațională, Chișinău, 1986. Foto din arhiva facultății.

În perioada anilor 1990-1997 Nicolae Cernomaz a activat în calitate de director-general al Companiei de Stat Moldova-Tur.

În anul 1996 începe activitatea politică. În campania prezidențial-electorală a dlui Petru Lucinschi, a fost șeful Stafului.

În 1997 Nicolae Cernomaz a fost numit în funcția de Ministru de Stat în Guvernul condus de Ion Ciubuc, desfășurându-și activitatea în cadrul aparatului Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova până în 1999.

La 28 ianuarie 1999 Domnia sa a fost numit în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Ungară și reprezentant al Republicii Moldova în Comisia Dunării (prin cumul), cu reședință la Budapesta, fiind revocat din funcția de Ministru de Stat.

După două luni și jumătate, la 15 aprilie 1999, a fost desemnat și în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Croația.

Nicolae Cernomaz în cadrul unei întâlniri oficiale cu Secretarul de Stat al SUA
Coulter Power (anul 2000).

Foto din arhiva personală a dlui N. Cernomaz.

În anul 2000, Nicolae Cernomaz a revenit în Republica Moldova, iar în perioada 22 noiembrie 2000 - 27 iulie 2001, a îndeplinit funcția de Ministru al Afacerilor Externe.

Vladimir Voronin, Președinte al Republicii Moldova, Vladimir Putin, Președinte al Federației Ruse, Nicolae Cernomaz, Ministru al Afacerilor Externe al Republicii Moldova, Igor Ivanov, Ministru al Afacerilor Externe al Federației Ruse (anul 2000).
Foto din arhiva personală a dlui N. Cernomaz.

După mai bine de un an și jumătate, la 26 martie 2003, Domnia sa revine la activitatea diplomatică, în calitate de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Republica Azerbaidjan și Georgia.

La 25 ianuarie 2005, Nicolae Cernomaz a fost revocat din funcție.

Pentru activitatea prodigioasă desfășurată, la 14 decembrie 1999, prin decretul Președintelui Republicii Moldova, Domniei sale i s-a conferit Ordinul *Gloria muncii*.

Nicolae Cernomaz a fost întotdeauna admirat și respectat de colegi, discipoli, prieteni, de cei care l-au știut, indiferent de rolul în care l-au cunoscut. Profesionalismul, puterea de voință, forța de convingere și, totodată, responsabilitatea și profundul respect față de oameni sunt doar puținele calități pentru care personalitatea conferențiarului universitar și diplomatului Nicolae Cernomaz s-a făcut remarcată în mediile în care a activat.

Astfel de personalități, ca regulă, se nasc destul de rar și au o misiune importantă – să educe oameni, cu forță și demnitate, însuflându-le dragoste de carte, de neam, de Patrie.